

Norges
nasjonalparker

Strategier for besøksforvaltning i norske nasjonalparker

Fagseminar i naturbasert reiseliv, NMBU 06.11.2019

Ingrid Moe Dahl, Miljødirektoratet

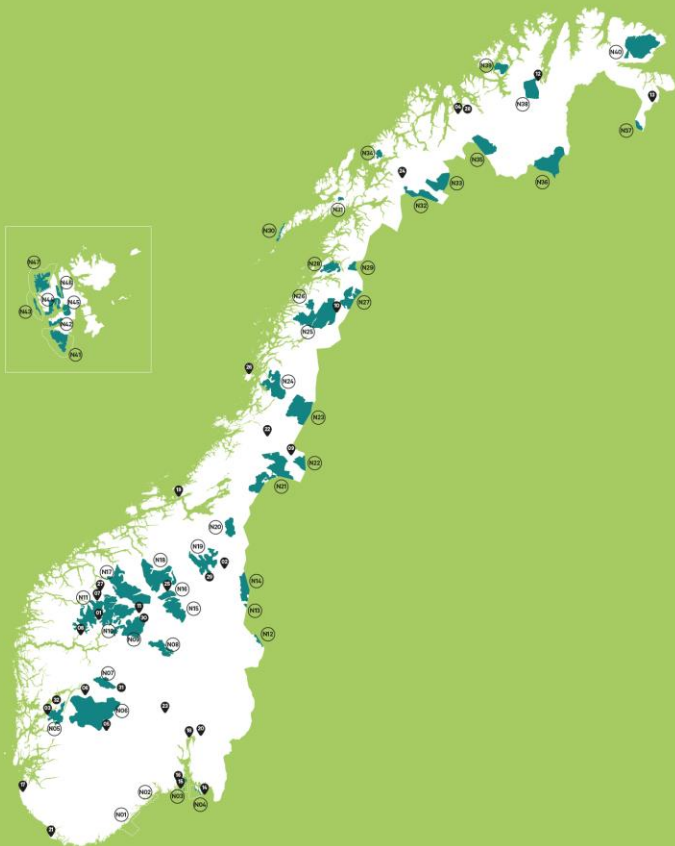

Hvem er vi og hva gjør vi?

Miljødirektoratet jobber for et rent og rikt miljø.

Våre hovedoppgaver er å redusere klimagassutslipp, forvalte norsk natur og hindre forurensning.

Nasjonlparker

001 Raet nasjonalpark	017 Reinheimen nasjonalpark	030 Øvre Dividal nasjonalpark
002 Jomfruland nasjonalpark	018 Dovrefjell-Sundalsfjella nasjonalpark	031 Ånderdalen nasjonalpark
003 Færder nasjonalpark	019 Forollhogna nasjonalpark	032 Reisa nasjonalpark
004 Ytre Hvaler nasjonalpark	020 Skarvan og Roitdalen nasjonalpark	033 Øvre Anårjohka nasjonalpark
005 Folgefonna nasjonalpark	021 Blåfjella-Skjækerfjella nasjonalpark	034 Øvre Pasvik nasjonalpark
006 Hardangervidda nasjonalpark	022 Lierne nasjonalpark	035 Stabbursdalen nasjonalpark
007 Hallingskarvet nasjonalpark	023 Bergefjell nasjonalpark	036 Seiland nasjonalpark
008 Langsua nasjonalpark	024 Lomsdal-Visten nasjonalpark	037 Varangerhalvøya nasjonalpark
009 Jotunheimen nasjonalpark	025 Saltfjellet-Svartisen nasjonalpark	038 Ser-Spitsbergen nasjonalpark
010 Breheimen nasjonalpark	026 Låhø nasjonalpark	039 Nordenskiöld Land nasjonalpark
011 Jostedalbreen nasjonalpark	027 Junkerdal nasjonalpark	040 Forlandet nasjonalpark
012 Fulufjellet nasjonalpark	028 Sjunkehatten nasjonalpark	041 Nordre Isfjorden nasjonalpark
013 Gutulia nasjonalpark	029 Rago nasjonalpark	042 Sassen-Bünsow Land nasjonalpark
014 Femundsmarka nasjonalpark	030 Lofotodden nasjonalpark	043 Indre Wijdefjord nasjonalpark
015 Rondane nasjonalpark	031 Møysalen nasjonalpark	044 Nordvest-Spitsbergen nasjonalpark
016 Dovre nasjonalpark	032 Rohkunborri nasjonalpark	

Besøkssteder nasjonalpark

01 Besøkssteder nasjonalpark
Jostedalbreen nasjonalpark
Breheimen nasjonalpark	06 Besøkssteder nasjonalpark
Hardangervidda nasjonalpark
Eidfjord	11 Besøkssteder nasjonalpark
Jotunheimen nasjonalpark
Breheimen nasjonalpark
Reinheimen nasjonalpark
02 Besøkssteder nasjonalpark
Femundsmarka nasjonalpark
Gutulia nasjonalpark	07 Besøkssteder nasjonalpark
Jostedalbreen nasjonalpark
Oppstryn	12 Besøkssteder nasjonalpark
Stabbursdalen nasjonalpark
03 Besøkssteder nasjonalpark
Folgefonna nasjonalpark	08 Besøkssteder nasjonalpark
Jostedalbreen nasjonalpark
Fjærland	13 Besøkssteder nasjonalpark
Øvre Pasvik nasjonalpark
04 Besøkssteder nasjonalpark
Reisa nasjonalpark	09 Besøkssteder nasjonalpark
Lierne nasjonalpark
Blåfjella-Skjækerfjella nasjonalpark	14 Besøkssteder nasjonalpark
Ytre Hvaler nasjonalpark
05 Besøkssteder nasjonalpark
Hardangervidda nasjonalpark
Skinnarbu	10 Besøkssteder nasjonalpark
Nasjonlparkene i Nordland	15 Besøkssteder nasjonalpark
Færder nasjonalpark

Besøkssteder våtmark, rovdyr, villrein og verdensarv

16 Besøkssteder våtmark, Ilene	22 Besøkssteder rovdyr, Namsskogan
17 Besøkssteder våtmark, Jæren	23 Besøkssteder rovdyr, Flå
18 Besøkssteder våtmark, Oslo	24 Besøkssteder rovdyr, Bardu
19 Besøkssteder våtmark, Ørland	25 Besøkssteder villrein, Hjørkinn
20 Besøkssteder våtmark, Nordre Øyeren	02 Besøkssteder verdensarv, Roros
21 Besøkssteder våtmark, Lista	26 Besøkssteder verdensarv, Vega
	27 Besøkssteder verdensarv, Geiranger

Nasjonlparklandsbyer

28 Nasjonalparklandsby, Storslett
29 Nasjonalparklandsby, Vingelen
30 Nasjonalparklandsby, Lom
31 Nasjonalparklandsby, Gello
32 Nasjonalparklandsby, Jondal

Overordnet mål for forvaltning av vernet natur

- **Ta vare på verneverdiene**
 - beskytte mot uønskede inngrep
 - fremme ønsket aktivitet
- **Øke forståelsen** for formålet med vernet.

Meld. St. 18

(2015–2016)

Melding til Stortinget

Friluftsliv

Natur som kilde til helse og livskvalitet

Meld. St. 18 (2015–2016) Friluftsliv — Natur som kilde til helse og livskvalitet

- Mål om at nasjonalparker skulle bli mer tilgjengelige for folk flest.
- Bruke nasjonalparker i folkehelseperspektiv.
- Få flere ut i naturen – gode naturopplevelser

Velkommen inn!

velkommen til kommunen og
landsbyen

velkommen til å titte inn

velkommen til å følge stien

velkommen inn i verneområdets
innerste,- dersom du og naturen
er rustet for det

Besøksforvaltning

Å legge til rette for og styre bruken av en nasjonalpark,

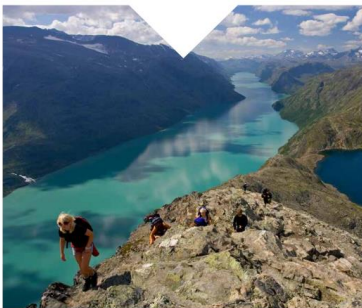
- slik at opplevelsen for de besøkende og den lokale verdiskapingen blir størst mulig
- forståelsen for vernet økes
- verneverdiene ivaretas

VEILEDER
M-4751/2015

Veileder for besøksforvaltning i norske verneområder

VEILEDER
M-9301/2018

Brukerundersøkelser som verktøy for forvaltning av verneområder

VEILEDER
M-3801/2015

Naturarven som verdiskaper – tips og eksempler

www.nina.no

1191 Sårbarhetsvurdering i verneområder

Utvikling av metodikk for å vurdere sårbarhet for vegetasjon og dyreliv knyttet til ferdsel i verneområder i fjellet

Nina E. Eide, Dagmar Hagen, Vegard Gundersen, Odd Inge Vistad, Kirstin Fangel, Lars Enkstad, Olav Strand og Stefan Blumentrath

NINA Rapport

Norsk institutt for naturforskning

610 / 000

Innhold i besøksstrategiene

- verneverdier
- beskrivelse av nåværende situasjon knyttet til bruk
- strategiske grep
 - Kanalisering
 - Formidling/informasjon
 - Samarbeid med aktuelle aktører
- tiltaksliste

Børgefjell/Byrkjje
nasjonalpark

Besøksstrategi

Børgefjell/Byrkjje nasjonalpark og Austre Tiplingan/Luvlie
Diehpell landskapsvernområde

Forvaltningsmyndigheten

Myndighetsutøvelse
(eks. byggesaker, motorisert ferdsel)

Infrastrukturiltak
(eks. p-plasser, informasjonstavler,
stimerking)

Reiselivsnæringen

Markedsføring

Booking

Utvikling av
reiselivsprodukter

Merkevarestrategi

Norges nasjonalparker

Info om nasjonalparker
på internett

oppdage,
planlegge,
utforske

besøksenter

oppleve,
lære

nasjonalparkkommune/
nasjonalparklandsby

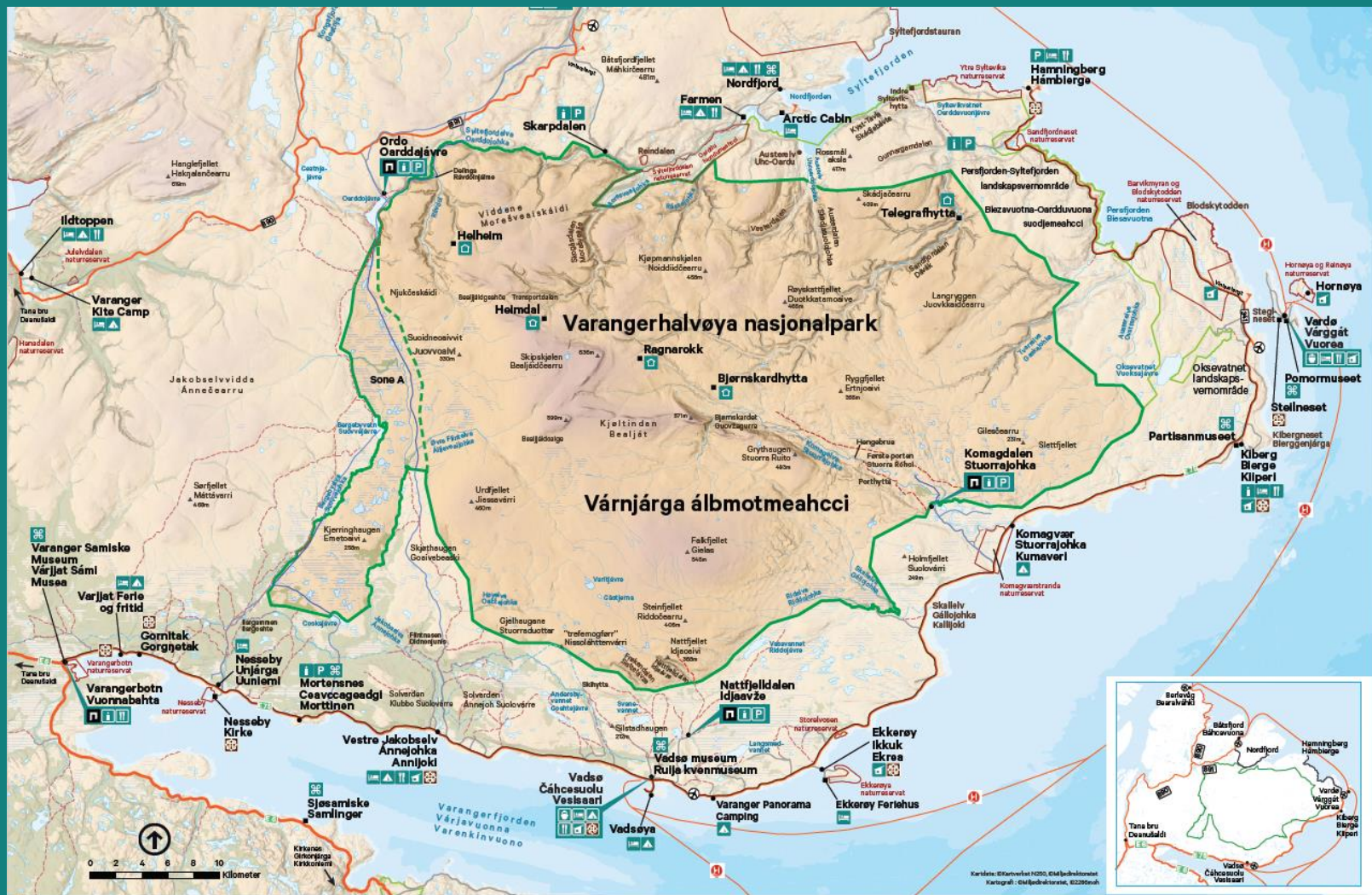
finne informasjon om
verneområdet, og ta del
i de tilbudene som er i
landsbyen/kommunen

turer i tilknytning til, i
randsonen av eller i en
nasjonalpark

oppleve,
lære,
dokumentere

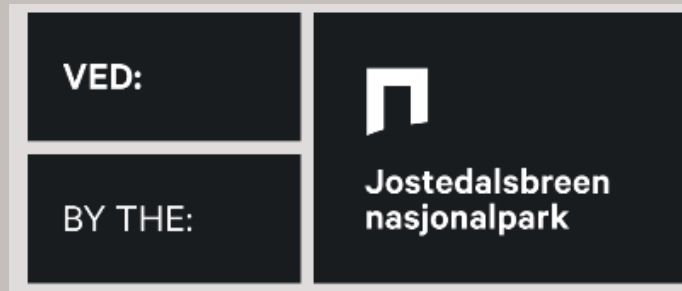
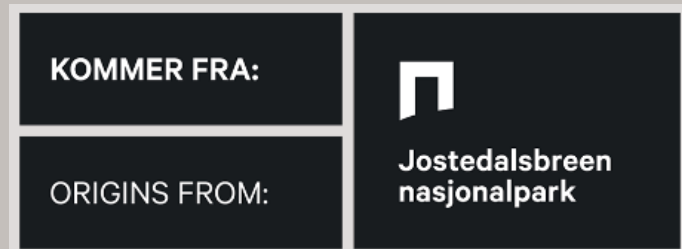
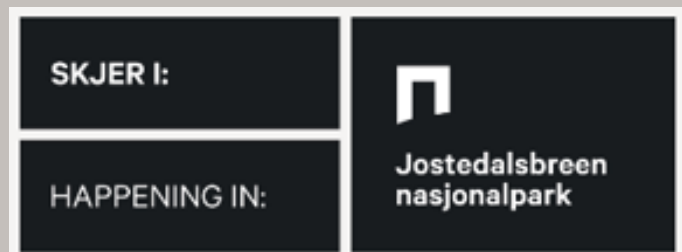
Varangerhalvøya nasjonalpark

Várnjárga álbmotmeahcci

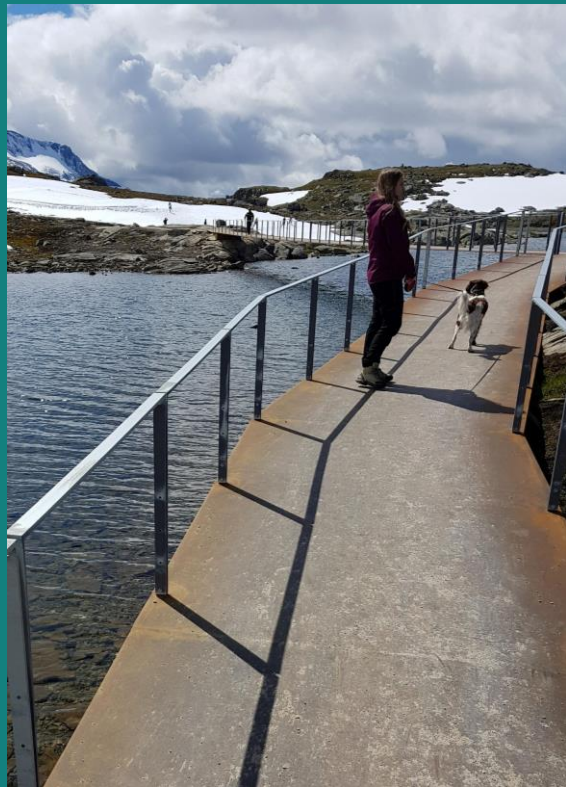
Kartbilde: ©Statens vegvesen, ©GSI, ©Geoteknisk institutt, ©2023

Kommersiell bruk av merkevaren

- Legger til rette for at virksomheter med geografisk tilhørighet til en nasjonalpark kan bruke merket i markedsføring.
- Kan søke om merke dersom:
det tilbys et produkt som kommer fra, eller det drives kommersiell, frivillig eller annen type virksomhet i, eller ved en nasjonalpark.
- designmanual.norgesnasjonalparker.no

Utkikspunkt Jotunheimen nasjonalpark

Alle foto: Kari Sveen

Jomfruland

Foto: Morten Johannessen

Geilo stasjon

Foto: Trond Erik Buttingsrud

Varangerhalvøya

Foto: Geir Østereng

Takk for oppmerksomheten!